La Comédiathèque

Carantină

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Textele pieselor lui Jean-Pierre Martinez pot fi citite și descărcate gratuit. Aceasta nu înseamnă însă că reprezentarea lor publică este gratuită. Orice reprezentație publică, fie ea profesionistă sau de amatori, necesită o autorizație prealabilă și plata drepturilor de autor corespunzătoare.

Jean-Pierre Martinez este membru al SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques). Pentru orice cerere de autorizare privind reprezentarea unei piese, vă rugăm să contactați autorul prin intermediul site-ului său oficial:

https://jeanpierremartinez.net/ro/contact-3/

Carantină

Jean-Pierre Martinez

Traducere realizată de autor

Patru persoane care nu se cunosc ajung, fără voia lor, în carantină într-un loc care se dovedește a fi un teatru dezafectat din București. Dincolo de un geam imaginar, niște oameni (spectatorii) îi observă. Presupușii bolnavi își pun întrebări. Cu ce virus ar fi putut fi contaminați? Ce riscă, de fapt? Când și cum se va termina totul? Treptat, înțelegem că acest spațiu închis se află într-un viitor apropiat, în care Fratele cel Mare domnește ca un stăpân absolut, iar motivul acestei carantine s-ar putea să nu fie strict medical.

Personaje:

Dom
Pat
Max
Sam/Kim

Sexul personajelor nu are importanță, iar aspectul unisex, chiar uniform, va fi o caracteristică a tuturor. Actorii pot, de altfel, să schimbe rolurile în timpul spectacolului, fiecare rol fiind simbolizat printr-un costum (halate de pacienți albastre, roz sau verzi, halat alb de infirmier, costum Mao negru). În această versiune, Dom și Max sunt bărbați, iar Pat și Sam/Kim femei.

© La Comédiathèque

Actul 1

Scena poate rămâne goală, cu excepția unuia sau a două scaune. Dom intră cu pași nesiguri. Poartă un halat de pacient, albastru, roz sau verde, ca în spitale. Privește nedumerit în jur, apoi descoperă cu stupoare prezența spectatorilor și se apropie să-i observe, neliniștit. Pat, îmbrăcată la fel, intră în urma lui.

Pat – Bună ziua.

Surprins, Dom tresare, se întoarce și o vede pe Pat.

Dom – M-ați speriat...

Pat – Îmi pare rău... Deci și dumneavoastră...?

Dom – Da...

Un moment de stânjeneală.

Pat – Ne-am mai văzut, nu?

Dom – Cred că eram în același vagon.

Pat – Vagonul 13, așa e! Nu știu dacă are vreo legătură...

Dom – Vreo legătură? Cu numărul 13, vreți să spuneți?

Pat – Cu faptul că suntem amândoi aici! Pentru că eram în același vagon...

Dom – Nu știu. Sincer să fiu, habar n-am de ce suntem aici.

Pat – Nici eu. Nu înțeleg nimic. Când am coborât din tren, doi agenți mi-au cerut să-i urmez...

Dom – Sunteți sigură că erau polițiști?

Pat – Cred că da... Purtau măști. Adică nu măști... Ca în spitale, vreau să spun. M-au urcat într-o ambulanță și...

Dom – O ambulanță, sunteți sigură? Pentru că, dacă erau polițiști...

Pat – Să zicem... o dubă, atunci.

Dom – O dubă de poliție medicalizată.

Pat – Exact... M-au adus până aici și... mi-au spus să aștept. Dar pe dumneavoastră?

Dom – La fel... Deci nici dumneavoastră nu v-au spus nimic.

Pat – Mi-au spus să aștept.

Dom – Și... n-ați mai auzit nimic?

Pat – Nu... *(O pauză)* Cred că s-a pronunțat cuvântul «carantină».

Dom – A, da...?

Pat – Ați auzit și dumneavoastră?

Dom – Nu chiar...

Pat – E varianta cea mai probabilă, nu?

Dom – O carantină, da... Ce altceva ar putea fi?

Pat – Asta ar explica măștile.

Dom – Da... Și acum ce facem?

Pat – Așteptăm... Asta ni s-a spus, nu? Ni s-a spus să așteptăm.

O pauză.

Dom – O carantină... Dacă asta chiar înseamnă patruzeci de zile... Sper să ne dea niște explicații înainte.

Pat – Se numește «carantină», dar... nu înseamnă neapărat că durează patruzeci de zile. Depinde de boală.

Dom – Credeți că e vorba de o boală?

Pat – De ce altceva? Dacă ne-au pus în carantină...

Dom – Da... Trebuie să fie un virus.

Pat – Foarte contagios, presupun.

Dom – Da... probabil.

Pat – Eu nu simt niciun simptom. Dumneavoastră?

Dom – Nu, nici eu.

Pat – Dar... asta nu înseamnă că nu suntem bolnavi. Depinde de perioada de incubație.

Dom – Sunteți medic?

Pat – Ordonatoare.

Dom – Ordonatoare?

Pat – Pe vremuri se spunea informatician, cred.

Dom – Înțeleg... Deci vă pricepeți la viruși...

Pat – Mai ales că am trei copii... Dar dumneavoastră?

Dom – Eu n-am copii.

Pat – Nu, voiam să spun... Nici dumneavoastră nu sunteți medic.

Dom – Sunt formator.

Pat – Formator...

Dom – Înainte se spunea profesor, cred. Mâine o să se spună... dresor, poate.

Pat – Înțeleg...

Dom – Serios? Și ce anume înțelegeți?

Pat – Nu, voiam să spun... Vă pricepeți și mai puțin decât mine la viruși...

O pauză.

Dom – Așadar perioada de incubație depinde de virus?

Pat – Exact... Uneori primele simptome apar la o săptămână după contaminare. Uneori mai repede, alteori mai târziu.

Dom – Pentru cineva care nu e medic, păreți să știți destule despre răspândirea epidemiilor...

Pat – V-am spus, am trei copii. Când se îmbolnăvește unul, rareori se întâmplă ca ceilalți doi să nu urmeze după câteva zile.

Dom – Dar noi nu suntem bolnavi!

Pat – Putem fi contagioși cu mult înainte să ne îmbolnăvim noi înșine.

Dom – Da... Dacă suntem într-adevăr purtători ai virusului.

Pat – De aici, probabil, carantina... Dar sigur o să ne explice toate astea.

Dom – Da, sigur...

Max intră, purtând aceeași ținută ca ei.

Dom – A... Cu cât sunt mai mulți nebuni...

Pat – Cu cât sunt mai mulți nebuni?

Dom – Era o expresie de pe vremuri... «Cu cât sunt mai mulți nebuni, cu atât se râde mai mult.» Nu, nimic...

Pat – Poate domnul ne poate lămuri.

Max, vizibil dezorientat, se apropie de public.

Dom – N-aș paria pe asta. Nu pare prea lucid.

Pat – Bună ziua.

Max – A, bună ziua... Eu... Și eu tocmai am ajuns...

Dom – De unde știți că noi tocmai am ajuns?

Max – Poftim?

Dom – Ați spus: «Și eu tocmai am ajuns.» De unde știți că noi tocmai am ajuns? Am putea fi aici de săptămâni întregi...

Max – Sunteți aici de câteva săptămâni?

Pat – Tocmai am ajuns.

Max – A... Ca mine, atunci... Exact ce spuneam.

Pat – Da...

Max – Și... știți de ce suntem aici?

Dom – Speram că dumneavoastră o să ne spuneți...

Max – Nu știu... M-au luat direct de pe peron, fără nicio explicație. Eu chiar am și altceva de făcut.

Pat – Și eu... Trei copii mă așteaptă acasă. Ca să nu mai vorbesc de soțul meu. Dar dumneavoastră?

Max – Nu sunt căsătorit. Dădusem doar o fugă în sudul țării, să-mi văd mama la spital.

Dom – E bolnavă și ea?

Max – Și-a fracturat colul femural.

Pat – Asta, cel puțin, nu e contagioasă...

Max – Da, dar pe mine cine mă plătește? Am două lucrări de terminat până la sfârșitul săptămânii...

Pat – Poate ne vor despăgubi. Sunteți meseriaș?

Max – Sunt instalator.

Dom – Și tocmai când cauți unul, nu găsești niciodată...

Max – Poftim?

Dom – Nu, nimic...

Pat – Instalator... Am mai auzit cuvântul, dar nu mai știu exact ce înseamnă.

Dom – Acum se spune reparator.

Pat – A, da...

Dom – Domnul este reparator specializat. Repară țevi, conducte, robinete... Instalator, cum se spunea pe vremuri.

Max – Exact.

Dom – Deci nici dumneavoastră nu știți de ce ne-au închis aici?

Pat – Credeți că suntem închiși?

Dom – Închiși sau nu, dacă suntem în carantină, n-avem voie să ieșim, nu?

Max – Așadar credeți că suntem în carantină?

Dom – După spusele doamnei, care e mare specialistă, suntem purtători ai unui virus și suntem contagioși. De asta ne-au izolat.

Max – Un virus? Ce virus?

Pat – Asta... Sigur e un virus necunoscut. Altfel ar exista deja vaccinuri și nu ne-ar fi pus în carantină.

Max – Bine... Dar de ce noi? Știți?

Pat – Probabil am intrat, fără să știm, în contact cu o persoană bolnavă... Spuneați că v-ați dus să vă vedeți mama la spital?

Max – Pentru o fractură!

Pat – Da... Dar spitalele sunt pline de viruși, nu? Se știe...

Max – Acum o să fie vina mea...

Dom – Nu vă enervați, omule. Nu vă acuză nimeni.

Pat – Și dacă o să fim închiși aici săptămâni întregi, mai bine rămânem solidari.

Max – Credeți că o să ne țină aici săptămâni întregi?

Pat – Nu știm. Deocamdată nu știm nimic.

O pauză.

Max – Dar dumneavoastră sunteți bine?

Pat – Sunt bine... Aș fi preferat să merg direct acasă, la soțul și copiii mei, dar...

Max – Nu, asta nu contează. Vreau să spun... Aveți senzația că sunteți bolnavă?

Pat *(jignită)* – Deocamdată, nu.

Max – Dar dumneavoastră?

Dom – Sunt bine. Dar... mulțumesc că vă preocupați de sănătatea mea.

Max – Nici eu nu... Eu sunt în formă maximă.

Dom – Foarte bine, foarte bine... Ne bucurăm pentru dumneavoastră...

Max privește din nou în jur.

Max – Știți unde suntem, mai exact?

Dom – Nu... Nu se vedea nimic din duba mortuară care ne-a adus aici. Jaluzelele erau trase.

Max – Era o dubă mortuară, sunteți sigur?

Dom – Am spus asta? Nu, voiam să spun dubă sanitară, evident.

Pat – Am mers abia un sfert de oră. Nu trebuie să fim prea departe de Gara de Nord...

Max – Da... dar ăsta nu e un spital.

Pat – Nu... Dar probabil pentru că, deocamdată, nu suntem bolnavi.

Max – E ciudat... Ce-i cu locul ăsta...? (Face turul scenei, iar chipul i se împietrește când vede spectatorii.) Și ăia cine sunt?

Pat – Ăia? Care?

Max *(arătând spre public)* – Ăia!

Pat se apropie, mijind ochii.

Pat – Nu văd nimic... Luminile astea... mă orbesc...

Max – Acolo! Toți oamenii ăia care se uită la noi!

Pat *(zărind publicul)* – Dar... ce-i asta...? *(Către Dom)* Ați văzut?

Dom – Da... A fost primul lucru pe care l-am văzut când am intrat.

Pat – Puteați să ne spuneți!

Dom – Ce?

Pat – Că se uită la noi! Că ne ascultă!

Dom – Mi-a ieșit din minte... Și ce-ar fi schimbat? N-am făcut nimic rău, nu? Și n-am spus nimic rău...

Pat – Sper...

Max – Eu n-am spus absolut nimic.

Pat – E un coșmar...

Max – Credeți că ne aud?

Dom – Cred că tocmai pentru asta sunt aici.

Max – Ca să ne asculte?

Pat – Ca să ne observe, în orice caz. Doar suntem sub observație. Să vadă cum evoluează boala...

Max – Ciudat. Noi nu-i auzim.

Dom – Poate pentru că nu spun nimic.

Pat – Sau poate sunt în spatele unui geam.

Max – Un geam?

Pat – Ca într-o sală de interogatoriu, știți... *(Mijește ochii spre reflectoarele care o orbesc.)* Și cu luminile astea care ne bat direct în ochi...

Dom – Eu n-am mai fost niciodată într-o sală de interogatoriu. Cel puțin nu înainte de azi.

Pat – Ba da, știți cum e. Când ești de partea bună, îi poți vedea pe ceilalți, iar ei nu te văd.

Max – Ceilalți?

Pat – Suspecții!

Max – Da, dar aici noi îi vedem.

Dom – Un lucru e sigur: dacă ajung vreodată într-o sală de interogatoriu, eu n-o să fiu cu siguranță de partea bună.

Max – Partea bună...? Și care e, după dumneavoastră?

Dom – Partea bună a geamului! Cea din care vezi fără să fii văzut...

Max – Deci, după dumneavoastră, pe ei o să-i interogheze... iar noi suntem aici ca să privim.

Pat – Aveți dreptate, nu stă în picioare. Noi nu suntem polițiști...

Dom – Dacă spuneți dumneavoastră...

Pat – Poftim?

Dom – Păreți să vă pricepeți destul de bine și la săli de interogatoriu...

Pat – Ce vreți să insinuați?

Dom – Nu știu... Știți totul despre viruși, sau aproape... Știți cum arată o sală de interogatoriu. Nu cumva v-au trimis ei?

Pat – Ei? Nu înțeleg...

Max – Ați putea fi infiltrată. Cred că asta încearcă domnul să insinueze. O spioană, dacă preferați...

Pat – Eu cred mai degrabă că începem cu toții să înnebunim. Oamenii ăștia sunt probabil medici. Sunt aici ca să observe evoluția bolii noastre fără să riște să se contamineze.

Max – Hai să facem ca și cum n-ar fi aici.

Dom – Exact. Așa facem... Ca și cum n-ar fi nimic. Ca și cum n-am fi niște cobai într-un laborator, urmăriți zi și noapte de o sută de specialiști ca să vadă în cât timp murim și în ce fel...

Sam, îmbrăcată la fel, intră în urma lor.

Sam – Bună ziua...

Pat – Poate doamna ne poate lămuri... Bună ziua, doamnă. Sunteți medic?

Sam – Sunt informatoare.

Pat – Informatoare?

Dom – Pe vremuri se spunea jurnalist, cred.

Max – A... Deci sunteți ca noi.

Sam – Sunteți cu toții informatori?

Max – Nu... Vreau să spun că sunteți ca noi... Nu știți de ce ne-au adus aici.

Sam – Îmi pare rău, dar habar n-am. Abia coborâsem din tren...

Dom – Da, bine, știm...

Sam – Vă răspund... Dacă știți, de ce mă mai întrebați?

Max – Dar nu știm nimic, tocmai v-am spus!

Sam – Nu e nevoie să vă enervați.

Max – Scuzați-mă, aveți dreptate.

Sam – Așadar, coboram din tren și... niște polițiști m-au adus până aici. Nu mai am nicio altă informație. Habar n-am de ce ne-au arestat.

Dom – Vi s-a spus că e vorba de o arestare?

Sam – Nu, nu explicit, dar...

Pat – Eu am auzit ceva despre «carantină»... Parcă și cuvântul «patruzeci». Cel puțin asta am înțeles.

Sam – Poate vorbeau despre vârsta dumneavoastră...

Dom – Acum chiar că ne-am lămurit...

Sam – Dacă suntem reținuți, trebuie să existe un motiv întemeiat.

Dom – A, acum suntem reținuți?

Sam – Scuzați-mă... Voiam să spun sub observație...

Pat își coboară puțin vocea, arătând discret spre public.

Pat – Deci nici dumneavoastră nu știți cine sunt toți oamenii ăștia care se uită la noi...

Sam observă publicul, dar nu pare deloc surprinsă.

Sam – Nu...

Max – Deci și dumneavoastră erați în trenul acela?

Sam – Vagonul 13. Locul 40. Dumneavoastră?

Pat – 42.

Max – 41.

Dom – 43.

Sam – Deci stăteam unul lângă altul.

Pat – Sau față în față.

Sam – Asta ar putea explica de ce am fost contaminați de aceeași persoană... Dar de cine?

Aruncă o privire bănuitoare spre ceilalți trei. Nedumerire generală.

Pat – Ce bine ne stă în ținutele astea... Parcă am fi într-un ospiciu...

Max – Dar nebunia nu e contagioasă... Nu?

Sam – Totuși, mai bine evităm orice contact fizic.

Dom – A, pentru că intenționați să...

Pat – Și să evităm să tușim. Sau, dacă tușim, să punem mâna la gură.

Dom – Atunci de ce nu ne-au dat măști? Dacă suntem contagioși.

Pat – Probabil consideră că între noi nu mai are rost. Dacă suntem deja cu toții condamnați...

Sam – Condamnați?

Pat – Scuze, voiam să spun contaminați.

Max – În cazul ăsta, nu mai are rost nici să ne punem mâna la gură când tușim.

Dom – Și atunci putem să ne și atingem, nu?

Sam – Am putea măcar să ne prezentăm înainte. *(Îi întinde mâna lui Dom.)* Sam.

După o scurtă ezitare, Dom îi strânge mâna întinsă de Sam.

Dom – Dom.

Același ritual cu ceilalți doi.

Pat – Pat.

Max – Max.

Își strâng cu toții mâinile, cu o oarecare teamă. Deodată se aude un pârâit în difuzor, apoi o voce din off.

Vocea – Bună ziua tuturor. Ne auziți?

Un moment de ezitare.

Sam – Afirmativ. Vă recepționăm cinci din cinci.

Dom – Mă rog, să zicem patru din cinci.

Vocea – În primul rând, vă rugăm să ne scuzați pentru toate aceste neplăceri, devenite, din păcate, necesare din cauza crizei cu care ne confruntăm cu toții. A trebuit să reacționăm de urgență. Și nu am avut timp să vă explicăm clar motivele detenției dumneavoastră... Vreau să spun, ale reținerii dumneavoastră în acest spațiu de izolare, pentru a evita orice contact cu exteriorul...

Pat – Și acum putem afla care este natura exactă a acestei crize sanitare?

Vocea – E puțin dificil de explicat printr-un difuzor. Dar nu vă faceți griji. Vom veni în curând să vă întâlnim. Până atunci, ne vom asigura că nu vă lipsește nimic. La intrare se află un frigider și dulapuri bine aprovizionate, ca să aveți ce mânca. Mai există și o ușă care dă spre un coridor cu mai multe camere, fiecare cu baie proprie și minibar. E destul de sumar, dar veți vedea, aveți tot ce vă trebuie...

Dom – Tot ce ne trebuie?

Vocea – Este chiar și o masă de fotbal.

Max – Putem măcar să știm cât timp va dura toată povestea asta?

Pat – Soțul și copiii mei mă așteaptă acasă. Mă rog, mai ales copiii...

Vocea – Stați liniștiți. Familiile, angajatorii sau clienții dumneavoastră au fost anunțați. Vă dorim o ședere plăcută și pe curând.

Se aude din nou un pârâit, apoi nimic.

Pat – Ședere plăcută?

Dom – Și gata... Asta a fost... Nu ne rămâne decât să ne ținem gura și să așteptăm...

Sam – E de-a dreptul nebunesc...

Stupoare generală.

Pat – O să-l sun pe soțul meu. Măcar să-l anunț. *(Își scoate telefonul.)* Și poate că afară au mai multe informații... *(Apasă pe o tastă, iar chipul i se blochează.)* N-am semnal... Dumneavoastră?

Dom își scoate telefonul.

Dom – Nici eu.

Sam – Probabil bruiază semnalul...

Max – Dar de ce?

Un moment de nedumerire.

Pat – Deci chiar suntem rupți de lume...

Dom – Ce facem?

Sam – Ce vreți să facem?

O pauză.

Max – Hai să băgăm ceva la stomac.

Dom – Poftim?

Max – Ne-au spus unde e mâncarea.

Dom – Deci suntem sechestrați aici fără să știm măcar de ce, fără nicio posibilitate de a comunica cu exteriorul, iar el nu se gândește decât la mâncare...

Max – Aveți o idee mai bună?

Dom – Nu...

Max – Atunci faceți ce vreți, dar eu am o foame de lup...

Iese. Ceilalți trei se privesc.

Sam – Adevărul e că și mie mi-e puțin foame...

Iese.

Dom – Dumneavoastră ce credeți?

Pat – Până la urmă... la ce ne-ar folosi să murim de foame?

Iese. După o ezitare, Dom o urmează.

Întuneric.

Actul 2

Lumina revine pe scenă. Dom și Pat se plimbă de colo-colo, ca niște lei în cușcă. Max îi privește cu un aer detașat, în timp ce mănâncă o felie de pizza.

Pat – Nu eram patru înainte?

Dom – Ba da...

Pat – A patra persoană a dispărut...

Dom – Cum o chema?

Max – Kim.

Pat – Kim?

Dom – Sam, parcă.

Max – Sam, așa e...

Dom – Ce-or fi făcut cu ea?

Max – Poate i-au dat drumul.

Pat – I-au dat drumul? Și nouă de ce nu?

Dom – Sau poate a murit...

Pat – A murit? Adică... din cauza bolii?

Dom – Nu știu. *(Către Max)* Dumneavoastră ce credeți?

Max – Da, poate a murit.

Pat – Văd că măcar nu v-a tăiat pofta de mâncare...

O pauză.

Dom – De cât timp suntem aici?

Pat – Aș zice o săptămână, nu?

Max – Exact șapte zile.

Pat – Da, exact asta spuneam... O săptămână. Simt că înnebunesc.

Dom – Și eu.

Pat – Nebuni de legat încă nu suntem. Dar legați, într-un fel, suntem deja.

Max – Oricum, ni s-a spus să rămânem aici.

Dom – Ni s-a spus? Cine ne-a spus?

Max – Autoritatea. Mă rog, autoritățile sanitare. Au spus-o la difuzor. N-ați auzit?

Pat – E doar o voce anonimă într-un difuzor...

Dom – Adevărat, la urma urmei ce știm? Poate am fost răpiți...

Max – De polițiști?

Pat – Poate erau polițiști falși. Purtau măști...

Max – De ce ne-ar fi răpit?

Dom – Ca să ceară răscumpărare familiilor noastre? Eu n-am familie... Și presupun că nici dumneavoastră nu sunteți miliardari.

Pat – Eu n-am decât apartamentul, care rămâne proprietatea băncii până îmi termin creditul pe cincizeci de ani. Nu cred că banca mea ar plăti o răscumpărare ca să mă elibereze... doar în speranța că voi continua să-mi plătesc ratele.

Dom – Și oricum, nimeni nu ne-a cerut vreo răscumpărare.

Max – Cel puțin nu din câte știu eu.

Dom – Răpitorii noștri și-au dat seama probabil că nu suntem clienți prea buni și au șters-o. Uitând să ne elibereze...

Pat – Sau poate e o luare de ostatici. Luările de ostatici durează adesea foarte mult. Uneori ani întregi.

Max – O luare de ostatici?

Pat – De ce nu? Au niște revendicări și amenință că ne omoară dacă autoritățile nu le dau ce vor.

Max – În cazul ăsta, dumneavoastră ați încurcat-o.

Dom – Dumneavoastră?

Max – Nu, vreau să spun... noi. Am încurcat-o. Cu toții. De multă vreme autoritățile nu mai cedează șantajului teroriștilor. Nici măcar când viața ostaticilor e în pericol.

O pauză.

Pat – Cred că începem să delirăm... Nu, e doar o simplă carantină, atâta tot.

Dom – Credeți?

Pat – Asta prefer să cred, în orice caz. Ca să nu înnebunesc...

Max – Aveți dreptate. Nu trebuie să vedem totul în negru.

Pat – Important e că nimeni nu e bolnav... Dacă e într-adevăr o carantină, până la urmă o să ne lase să ieșim...

Max – Cu ce rău ne-om fi molipsit?

Dom – Curios: ați spus «cu ce rău», nu «cu ce boală».

Pat – Și cu ce altceva ne-am putea molipsi? În afară de o boală?

Max – Nu știu... Așa mi-a venit... Dumneavoastră ce credeți?

Dom – Nimic. Nu cred nimic. Și dacă aș crede ceva, nu dumneavoastră v-aș spune.

Pat se întoarce spre spectatori.

Pat – Și ei tot aici sunt...

Max – Poate nici ei nu pot pleca.

Pat – Îi țin și pe ei ostatici, ca pe noi?

Dom – Dacă sunt liberi să plece, mă întreb de ce n-au făcut-o deja.

Max – Da... Pentru că nu se întâmplă mare lucru interesant.

Pat – Parcă am fi într-un reality-show. Până și noi o să ajungem să ne plictisim...

Dr. Kim intră în urma lor. Este aceeași actriță care o interpreta mai devreme pe Sam. Poartă un costum Mao negru și afișează zâmbetul unui prezentator de televiziune.

Kim – Dragi prieteni, bună ziua!

Ceilalți trei se întorc, surprinși.

Pat – Nu poartă același halat ca noi. Trebuie să fie medic.

Dom – Ciudat, fața ei îmi spune ceva...

Pat – Și eu am impresia că am mai văzut-o.

Max – Poate o să ne explice ce facem aici...

Dom – În sfârșit!

Pat – Bună ziua, doamnă doctor. Gata, ne eliberați?

Kim – Nu chiar încă...

Dom – Poate ne spuneți mai întâi cine sunteți și de ce suntem aici.

Kim – Sunt... reformatoarea dumneavoastră.

Pat – Reformatoare?

Kim – Sunt aici ca să vă readuc în formă.

Pat – Cred că pe vremuri i se spunea inchizitor.

Dom – Iar mâine i se va spune mântuitor.

Pat – Dar sunteți medic?

Kim – În orice caz, sunt doctor... Sunt doctorița Kim. Și sunt aici ca să vă tratez.

Dom – Să ne tratați?

Kim – Să spunem... să vă readuc pe drumul cel bun. Drumul spre vindecare...

Pat – Și cum intenționați să faceți asta?

Kim – Tocmai prin reformatare. Dacă mai e posibil...

Pat – Deci nu aveți vaccin.

Max – Foarte liniștitor...

Pat – Dar, în sfârșit... de ce ne țineți aici? A venit timpul să ne spuneți.

Kim – Ați intrat în contact cu cineva periculos.

Max – Adică... cineva purtător al unui virus periculos?

Kim – Da, într-un fel. Așteptăm să vedem dacă ați fost contaminați și dumneavoastră...

Dom – Dar nu ni s-a administrat niciun tratament!

Kim – Nu există niciun tratament.

Dom – Vreți să spuneți că nu există niciun tratament medical?

Pat – Dar nu avem niciun simptom!

Kim – Este o afecțiune cu o perioadă de incubație care poate fi foarte lungă.

Dom – Și dacă suntem într-adevăr infectați cu virusul ăsta, ce aveți de gând să faceți cu noi?

Kim – Așteptăm instrucțiuni în această privință.

Dom – Am impresia că vorbesc cu un robot cu hard-diskul cam zgâriat. Sunteți sigură că nu dumneavoastră aveți un virus?

Pat – Cert e că suntem închiși aici de o săptămână, fără niciun contact cu familiile noastre...

Dom – Nici măcar la telefon!

Pat – Rețeaua este bruiată. Virușii nu se transmit prin telefon, nu?

Kim – Depinde care...

Pat arată spre public.

Pat – Și cine sunt toți oamenii ăștia care ne observă?

Kim – Și ei sunt cobai.

Pat – Și ei? Deci chiar suntem cobai.

Kim – Vrem să vedem cum reacționează după un contact prelungit cu persoane grav afectate, ca dumneavoastră.

Dom – Dar noi n-avem niciun contact cu ei!

Kim – Ba da. Ei vă aud. Și vă văd.

Max – Parcă aș fi un hamster într-un laborator.

Pat – Măcar dacă am avea o roată, să mai facem puțină mișcare.

Kim – Nu e un joc, credeți-mă.

Pat – Dar, în sfârșit, ce este virusul ăsta, mai exact?

Kim – De fapt... nu este chiar un virus.

Max – Atunci ce este?

Kim – Mai degrabă ceva care se transmite pe cale auditivă. Sau vizuală. Sau pe ambele căi. Prin imitație, într-un fel.

Dom – A, da, acum e mult mai clar.

Kim – Cineva din vagonul 13 a avut, în fața dumneavoastră, un comportament nepotrivit, deviant și, prin urmare, periculos.

Pat – Ce fel de comportament?

Kim – Chiar nu vă amintiți?

Pat – Nu.

Kim – Niciunul dintre dumneavoastră?

Dom – Nu.

Kim – O să vedem. Tocmai de aceea v-am izolat aici: ca să ne asigurăm că nu sunteți contagioși.

Pat – Contagioși? Dar spuneți că nu e vorba de un virus!

Kim – Că nu sunteți tentați să repetați această apucătură periculoasă, dacă preferați. Cu riscul de a contamina și alte persoane.

Pat – Și cât timp aveți de gând să ne mai țineți aici înainte să fiți siguri că nu suntem... contagioși?

Kim – Așteptăm instrucțiuni în această privință. Până atunci, încercați să vă amintiți.

Max – Să ne amintim ce?

Kim – Ce ați văzut și ce ați auzit în vagonul 13. Vă mai las puțin să vă gândiți...

Pat – Dar...

Kim – Asta e tot pentru astăzi. Dragi prieteni, ne vom revedea curând. Iar până atunci, dacă aveți nevoie de ceva, nu ezitați să ne spuneți.

Pat – Să vă spunem? Cum? Suntem închiși aici și n-avem niciun mijloc de a comunica cu exteriorul! Nici măcar cu room-service-ul...

Kim – Nu vă faceți griji... Cereți și vi se va da. Căutați și veți găsi...

Dom – Bateți și vi se va deschide?

Kim pleacă.

Pat – Să ne amintim...

Max – Dumneavoastră vă amintiți ceva?

Dom – Nu... Dar dumneavoastră?

Pat – Nici eu...

Dom – Și oricum, dacă ne-am aminti ceva, nimeni n-ar spune, nu?

Max – Și de ce?

Pat *(arătând spre public)* – Vă reamintesc că suntem ascultați...

Dom – Asta nu riscăm să uităm.

Max – Când știi că ești ascultat... te ferești de comportamente deviante, nu?

Dom – Ce înseamnă un comportament deviant?

Pat – Deviant față de ce?

Max – Asta... nu știm...

Pat – Nu mai știm.

Dom – Probabil că odată am știut... dar am uitat.

O pauză.

Max – Mie mi s-a făcut foame de la toate astea. Dumneavoastră nu?

Max iese.

Pat – Ăsta chiar nu se gândește decât la mâncare.

Dom – Mă întreb dacă idiotul ăsta nu e aici ca să ne supravegheze.

Pat – Suntem deja supravegheați, nu?

Dom – Să ne supravegheze din interior, atunci.

Pat – Un spion? Ar putea fi oricare dintre noi.

Dom – Da... De ce nu eu?

Pat – Nu cred că sunteți de-ai lor.

Dom – Poate dumneavoastră sunteți spioana. Și încercați să mă faceți să vorbesc.

Pat – În cazul ăsta, nu prea-mi iese. Nu spuneți nimic.

Dom – Sunt prudent, atâta tot...

Pat – Atunci vorbesc eu.

Dom – Cum vreți.

Pat – Am spus că nu-mi amintesc nimic, dar... nu e chiar adevărat.

Dom – Serios?

Pat – Îmi amintesc ceva.

Dom – Vă ascult... *(Arătând spre public.)* Cu toții vă ascultăm...

Pat – Îmi amintesc de cuplul care stătea lângă noi în tren.

Dom – A, da...?

Pat – Bărbatul a început să-i spună femeii o poveste.

Dom – O poveste?

Pat – O poveste cu nebuni.

Dom – Sunt curios s-o aud.

Pat – Un nebun găsește o oglindă. Se uită în ea, își vede chipul și exclamă: «Mutra tâmpitului ăstuia parcă-mi spune ceva...» Celălalt ia oglinda, se uită și el și răspunde: «Normal, tâmpitul ăsta sunt eu!»

Dom – Și dumneavoastră vi se pare o poveste cu nebuni?

Pat – În orice caz, numai un nebun poate spune o poveste atât de absurdă. Asta am fost învățați dintotdeauna, nu?

Dom – Da...

Pat – Și povestea asta o știați deja înainte să v-o spun eu...

Dom – Poate.

Pat – Ați auzit-o și dumneavoastră, ca mine, în vagon.

Dom – Să zicem. Și?

Pat – Fața femeii s-a... schimonosit, parcă. A fost cuprinsă de spasme din cap până-n picioare. A deschis gura și din ea a ieșit un fel de strigăt sacadat.

Dom – Un strigăt? Ce fel de strigăt?

Pat – Ha, ha, ha!

Dom – Ha, ha, ha?

Pat – Ha, ha, ha!

Începe să râdă isteric.

Dom – Mai încet, vă rog... Și după aceea?

Pat – Nu părea să sufere. El s-a uitat la ea și a început să aibă aceleași simptome.

Dom – Deci chiar e contagios. Și apoi?

Pat – Au venit niște polițiști și i-au luat pe amândoi.

Dom – Înțeleg...

Pat – Normal că înțelegeți. Erați acolo, ca mine.

Dom – Nu-mi amintesc...

Pat – Nu sunt spioană. Puteți avea încredere în mine.

O pauză. O conduce spre fundul scenei, departe de public.

Dom – Se numește râs.

Pat – Poftim?

Dom – Boala contagioasă ale cărei simptome tocmai le-ați descris. Se numește râs.

Pat – Râs? Ce mai e și asta?

Dom – O boală pe care autoritățile sanitare reușiseră s-o eradicheze. Mă rog, nu chiar de tot, după cum se vede.

Pat – Dar ce era boala asta?

Dom – O afecțiune foarte veche. La fel de veche ca omenirea. Simptomele erau relativ benigne, dar îi împingeau pe oameni la comportamente necontrolate. Deviante, cum spun ei...

Pat – Dar tocmai v-am spus aceeași poveste și dumneavoastră n-ați râs.

Dom – A doua oară e întotdeauna mai puțin amuzant. Și ne-am dezobișnuit să râdem. Nu mai știm ce e amuzant.

Pat – Amuzant?

Dom – Amuzant. Sau comic. Ceva care stârnește râsul. Nu mai știm să râdem.

Pat – Dar dumneavoastră? Vi se întâmplă... să râdeți?

Dom – Pe ascuns, vreți să spuneți? Pentru că altfel... Ați văzut ce pățesc cei care sunt prinși râzând.

Pat – Și?

Se apropie de ea și îi vorbește în șoaptă.

Dom – Fac parte dintr-un grup.

Pat – Un grup terorist?

Dom – Da, dacă vreți. Avem întâlniri secrete. Ne spunem povești amuzante și râdem. Mă rog, încercăm...

Pat – Povești cu nebuni?

Dom – Trebuie să fii nebun ca să-ți bați joc de autorități? Sau chiar de Liderul Suprem...

Pat – Dar să critici autoritățile e interzis, nu? Iar lipsa de respect față de Liderul Suprem e blasfemie.

Dom – Pe vremuri blasfemia era permisă.

Pat – De unde știți toate astea?

Dom – S-au găsit niște cărți.

Pat – Cărți?

Dom – Și ziare.

Pat – Ce sunt alea?

Dom – Sunt ca niște tablete, numai că literele sunt tipărite cu cerneală neagră pe hârtie.

Pat – Ca pe ambalaje?

Dom – Și, cum nu circulă printr-o rețea, sunt imposibil de controlat.

Pat – Și, bineînțeles, sunt interzise.

Dom – A existat o vreme când nu erau... Era altă epocă.

Pat – Nu-mi amintesc.

Dom – O epocă pe care toată lumea a uitat-o. Autoritățile au făcut tot posibilul pentru asta. Mai ales arzând toate cărțile.

Pat – Râsul...

Dom – Se pare că era ceva propriu omului. Ceea ce îl deosebea de animalele sociale, cum sunt albinele, furnicile sau termitele...

Pat – Ne-a rămas inteligența.

Dom – Dar pentru cât timp... Profesorii au devenit formatori. Politicienii, reformatori. Informaticienii au devenit ordonatori și sunt deja aproape niște calculatoare...

Max revine. Cei doi își întrerup conversația și adoptă un aer detașat.

Pat – Ați mâncat bine?

Dom – A fost bun?

Max – Excelent.

Pat – Ce-a fost azi?

Max – Pizza.

Dom – Iar?

Pat – Cât timp au de gând să ne țină închiși aici și să ne îndoape cu pizza?

Max – Mie-mi place pizza.

Dom – Și dacă am evada?

Max – Să evadăm? Dar e interzis, nu?

Dom – Sigur... Glumeam.

Max – Evident că e interzis. Și am risca să-i contaminăm pe ceilalți, afară.

Dom – Mai ales publicul. Deocamdată nu prea par să râdă, dar...

Max – Și oricum v-ar găsi repede...

Dom – Bine... Atunci ce facem?

Pat – A mai rămas pizza?

Max – E o grămadă în congelator. Trebuie doar băgată la microunde.

Dom – Vin cu dumneavoastră.

Dom și Pat ies. Kim revine.

Kim – Ei? Ați reușit să scoateți vreo informație de la ei?

Max – Niciuna... Încep să mă întreb dacă sunt chiar un informator atât de bun...

Kim – Da, și eu... Bun... Dar aveți totuși o părere?

Max – O ce?

Kim – Ce credeți?

Max – Nimic. Mi-ați spus întotdeauna că gândesc prea mult, Șefă. Și că poate fi periculos...

Kim – Oricum, avem deja un dosar despre ei.

Max – Și despre mine aveți un dosar?

Kim – Evident! Chiar dumneavoastră l-ați întocmit, după ce v-ați denunțat singur la poliție ca să încasați recompensa. Nu vă amintiți?

Max – Ba da, ba da... M-am ales cu zece ani de internare, ca să fiu readus pe drumul cel bun, cum spuneți dumneavoastră.

Kim – Dacă toată lumea ar fi ca dumneavoastră, am avea mult mai puține probleme, credeți-mă.

Max – Sunteți sigură că oamenii ăștia sunt periculoși, Șefă?

Kim – Încă vă mai îndoiți?

Max – Nu, sigur că nu...

Kim – Din moment ce nu sunteți în stare să le smulgeți nici cea mai mică informație, veți redacta un nou raport despre dumneavoastră însivă. Îmi veți face lista tuturor gândurilor dumneavoastră deviante. Îl vreau mâine dimineață pe biroul meu.

Max – Am înțeles, Șefă.

Max privește în jur și apoi spre spectatori.

Kim – La ce vă mai gândiți?

Max – La nimic, vă asigur.

Kim – Văd foarte bine că vă gândiți la ceva! Ei?

Max – Mă întrebam... Ce e locul ăsta?

Kim – Un teatru dezafectat.

Max – Un teatru?

Kim – Un loc unde, pe vremuri, oamenii se adunau ca să râdă împreună.

Max – Ca să râdă?

Kim – Pe atunci era legal. Puteai să râzi de orice. Chiar și de autorități.

Max – Chiar și de Liderul Suprem?

Kim – Chiar și de tine însuți.

Max – Din fericire, epoca aceea s-a încheiat definitiv.

Kim – Da... Nu-mi spuneți că iar vă gândiți la ceva...

Max – Mă duc să-mi scriu raportul.

Max iese. Kim se îndreaptă spre public.

Kim – Dumneavoastră sunteți bine? Niciun simptom alarmant? Niciun acces de râs intempestiv? Bun, atunci, dacă vă purtați frumos, o să vă lăsăm să ieșiți puțin mai târziu...

Kim iese. Dom și Pat revin.

Dom – Credeți că el este?

Pat – Cine?

Dom – Max! Credeți că e spion?

Pat – Deci nu mai credeți că aș putea fi eu.

Dom – Nu.

O pauză.

Pat – De cuplul acela vă amintiți foarte bine.

Dom – Ce cuplu?

Pat – Bărbatul care îi spune o poveste femeii și apoi râd amândoi.

Dom – Și de ce credeți că-mi amintesc?

Pat – Pentru că acel cuplu eram noi.

Dom – Da, poate. *(O pauză)* Nu mai râseserăți niciodată până atunci?

Pat – Nu. Nu știam ce mi se întâmplă. Era ca și cum... nu mai controlam nimic... Îmi era puțin rușine.

Dom – Înțeleg. Așa e întotdeauna prima dată.

Pat – Dar dumneavoastră? Ați mai râs cu alte femei înainte?

Dom – Da. Cu alte femei. Și cu alți bărbați. Uneori, mai mulți deodată.

Pat – Mai mulți deodată...

Dom – Și v-a plăcut?

Pat – Eu... nu știu...

Dom – V-a plăcut.

Pat – Da...

Dom – O să vedeți, după aceea nu vă mai puteți lipsi de asta.

Pat – Tocmai asta mă sperie. Și de asta ne-au închis aici, nu?

Dom – Da... Ceilalți doi, din fața noastră, probabil erau polițiști.

Pat – Ei ne-au adus aici. Purtau măști, dar le-am recunoscut vocile.

Dom – Deci știați.

Pat – Da. Dar de ce îi sperie atât de tare doi oameni care râd?

Dom – Râsul are un efect devastator, iar ei știu asta.

Pat – Devastator? Vreți să spuneți că e periculos pentru sănătate?

Dom – Pentru sănătate, nu. Dimpotrivă, probabil face bine. Râsul e periculos pentru ei.

Pat – Și de ce?

Dom – Când începi să râzi de orice, devii mult mai puțin naiv și, prin urmare, mult mai puțin docil. Râsul e subversiv...

Pat – Și ce-o să facă cu noi?

Dom – Nu știu. Le e frică de noi.

Pat – Frică?

Dom – Se tem că râsul e contagios. Și că epidemia asta va mătura întregul sistem. Cu ei cu tot...

Pat – Credeți că ar putea să ne omoare?

Dom – Cu siguranță s-au gândit deja. Dar nu pot să-i omoare pe toți...

Pat – Atunci ce facem?

Dom – Vreți să vă mai spun una?

Pat – Încă o glumă?

Dom – Dacă tot e să murim, măcar să murim de râs...

Pat – Vă avertizez, sunt căsătorită.

Dom – Stați liniștită, să râzi nu înseamnă chiar să înșeli.

Pat – Vă ascult...

Dom – Așadar, e povestea unui...

Pat – Să nu rămânem aici, cred că suntem ascultați...

Dom – Aveți dreptate... Mai bine mergem în camera mea...

Ies. Kim și Max revin.

Max – Poftiți, Șefă, raportul meu.

Kim – Nu e prea gros... Sunteți sigur că n-ați uitat nimic?

Max – Absolut sigur, Șefă.

Kim – Unde au dispărut? Nu cumva au evadat...

Max – Probabil sunt în camerele lor.

Se aud Dom și Pat râzând zgomotos.

Kim – Acum măcar știm sigur.

Max – Da... Au luat într-adevăr virusul.

Îi ascultă râzând din nou, puțin stânjeniți și tulburați.

Kim – Dumneavoastră ați râs vreodată?

Max – Nu. Dumneavoastră?

Kim – Pare dureros, nu?

Max – Nu știu, v-am spus că n-am râs niciodată. Încercați iar să mă prindeți în capcană?

Alte hohote de râs din culise.

Kim – De data asta nu mai avem de ales. Trebuie să raportăm Autorității...

Întuneric.

Actul 3

Kim stă în picioare, tot în costumul Mao. Dom, Pat și Max sunt așezați. Dom și Pat poartă în continuare halatele albastre, roz sau verzi de pacienți, dar Max poartă acum un halat alb, ca de infirmier.

Kim – Dragi prieteni, mai întâi vă mulțumesc că ați răspuns invitației noastre.

Pat – Nu prea avem de ales...

Dom – Suntem prizonieri!

Kim își drege glasul și continuă ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Kim – Așadar, v-am adunat aici pentru o terapie de grup.

Pat – Vreți să spuneți un interogatoriu...

Kim – Știm că doi dintre dumneavoastră au avut câte o criză de râs de când au ajuns aici. Ceea ce dovedește că unul dintre ei era deja contaminat înainte de această carantină. Iar al doilea a contractat virusul prin contact cu primul.

Dom – Dacă știți deja, de ce tot simulacrul ăsta de anchetă?

Kim – Așteptăm ca vinovații să se denunțe singuri. Face parte din terapie...

Max – Noi, să râdem? Dar nici măcar nu știm ce înseamnă. Nu-i așa, prieteni?

Pat – Gata, lăsați-o baltă... Am înțeles că sunteți spion.

Max – Dar vă asigur că...

Dom – Și încă unul foarte prost.

Max – Bine, fie, infiltrat, poate, dar nu spion. Spionii sunt cei de partea rea. Noi suntem de partea bună, nu-i așa, Șefă?

Kim – Domnul nu este spion. Este informator.

Dom – Iar dumneavoastră ce sunteți, mai exact?

Kim – Sunt reformatoarea dumneavoastră.

Dom – Reformatoare?

Kim – Sunt aici ca să vă reformatez.

Dom – Ăsta nu este sensul inițial al cuvântului «reformator».

Kim – Uitați-vă în dicționar și o să vedeți!

Dom – Tot dumneavoastră ați rescris complet dicționarul ăla. Dar eu am găsit un exemplar dintr-o enciclopedie veche și știu ce însemnau toate cuvintele astea pe vremuri.

Kim – De acum înainte, Autoritatea este cea care stabilește sensul fiecărui cuvânt, având în vedere un singur lucru: binele Națiunii.

Dom – Ați rescris totul, până și Biblia! L-ați înlocuit pe Dumnezeu cu Liderul Suprem! Și ați ars toate cărțile ca să nu mai rămână nicio urmă a trecutului!

Kim – Se pare că nu chiar pe toate, din moment ce dumneavoastră ați citit câteva.

Dom – Tot ce se mai poate citi astăzi apare pe un ecran, printr-o rețea pe care o controlați în întregime.

Pat – Deci vreți să ne reformatați... Să ștergeți hard-diskul și să reinstalați sistemul de operare, asta e?

Dom – Și probabil să instalați și un antivirus...

Kim – Râsul creează o dependență foarte puternică. După ce ai râs o dată, ești mereu tentat să o faci din nou.

Pat – Așadar, după dumneavoastră, râsul ar fi un drog?

Dom – Un drog ușor, în orice caz.

Kim – Dependența de râs este ca dependența de alcool. Nu te vindeci niciodată complet. Poți să te abții să râzi. Dar tentația rămâne mereu.

Max – Odată alcoolic, mereu alcoolic.

Kim – Știți despre ce vorbiți. Ați fost trimis la dezintoxicare timp de zece ani. Beați alcool pe ascuns. Și v-ați denunțat singur la poliție.

Max – Acum nu mai beau.

Dom – Dar cât poate să mănânce...

Max – Atunci terapia asta seamănă puțin cu o întâlnire a Alcoolicilor Anonimi?

Kim – Exact... O întâlnire a Râzătorilor Anonimi.

Pat – Al cărei scop este să-i demascheze pe cei care râd pe ascuns.

Kim – Exact.

Dom – Și cum o să faceți asta?

Kim – O să vă spun o poveste. O poveste amuzantă, se pare. Și vom vedea care dintre dumneavoastră începe să râdă.

Pat – Înțeleg. Un test de depistare, cu alte cuvinte.

Dom – Curios, dar oricare ar fi povestea pe care ne-o spuneți, mă îndoiesc că veți face pe cineva să râdă.

Kim – Și de ce?

Dom – Pentru că, pentru a râde, trebuie să fii între persoane consimțitoare și în companie plăcută.

Pat – Deci, pe scurt, ne spuneți că primul care râde ajunge într-un lagăr de reeducare.

Dom – Sau, și mai rău, va fi executat.

Kim – Cum v-ați dat seama?

Pat – Sunt deja moartă de râs...

Kim – Bine, vă spun totuși povestea.

Max – Vă ascultăm, Șefă.

Kim – Un nebun găsește o oglindă. Se uită în ea, își vede chipul și exclamă: «Mutra tâmpitului ăstuia parcă-mi spune ceva.» Celălalt ia oglinda, se uită și el și răspunde: «Normal, tâmpitul ăsta sunt eu.»

Max – E complet idiot.

Kim – Tocmai asta e amuzant, nu? Cel puțin așa cred.

Dom – După aceea, depinde cum o spui.

Pat – Și mai ales cine o spune.

Kim – Credeți?

Pat – Când știi că vei fi executat dacă râzi, nu prea ajută.

Kim – Așa vi se pare?

Pat – Păi nu.

Kim – Înțeleg ce vreți să spuneți... Atunci să zicem așa... primul care râde ia o palmă! Cine vrea să joace cu mine?

Ceilalți rămân tăcuți.

Max – Eu vreau să joc cu dumneavoastră, Șefă.

Kim – Bine... Dacă râzi, pierzi...

Fiecare ia câte un pahar cu apă și bea, păstrând apa în gură. Apoi se prind reciproc de bărbie. Rămân mult timp nemișcați și tăcuți, privindu-se fix în ochi cu o expresie foarte serioasă. Ceilalți îi privesc nedumeriți. Treptat, Max începe să zâmbească, apoi izbucnește în râs și îi împroașcă lui Kim fața cu apa pe care o ținea în gură. Cum râsul este contagios, și ceilalți izbucnesc în râs.

Kim – Deci toată lumea e contaminată...

Dom – E de-al nostru, a început să râdă ca ceilalți...

Kim *(către Max)* – Bun, dumneavoastră acum chiar sunteți în carantină.

Max încearcă să-și recapete seriozitatea.

Max – La ordinele dumneavoastră, Șefă.

Dar Max nu se poate opri din râs.

Kim – Vi se pare amuzant?

Max – Deloc! Adică da, dar...

Dom – Vedeți că și dumneavoastră puteți fi amuzantă când vreți. Mă rog, mai degrabă când nu vreți...

Continuă cu toții să râdă, aproape isteric. Kim pare foarte incomodată și chiar speriată de râsetele lor.

Kim – Vă ordon să nu mai râdeți!

Dar ceilalți, cuprinși de un râs nebun, nu se pot opri. Kim își astupă urechile și iese în grabă. Dom, Pat și Max încetează treptat să râdă.

Dom – Ei, cum e?

Max – Să râzi? Nu știu... Credeam că doare. De fapt, e chiar plăcut.

Pat – Foarte plăcut...

Max – În orice caz, te eliberează.

Dom – Și când te gândești că, pe vremuri, aveai voie să râzi în public...

Pat – Cum am ajuns aici?

Dom – A început cu foarte mult timp în urmă, dar s-a instalat treptat. Mai întâi s-a interzis să râzi de anumite lucruri. De religie, în primul rând...

Max – Și de autorități, bineînțeles.

Dom – Apoi Liderul Suprem a fost transformat într-un nou Dumnezeu, iar orice critică a devenit blasfemie.

Max – Și alcoolul a fost interzis, fiindcă atunci când ești beat ai tendința să râzi mai ușor.

Dom – Autoritatea întocmise o listă cu subiectele de care încă aveai voie să râzi. De-a lungul anilor, lista s-a tot scurtat.

Max – Până la urmă au decis că cel mai simplu era să interzică râsul cu totul.

Dom – Și așa, încetul cu încetul, de la a nu mai avea voie să râdem de orice, am ajuns să nu mai avem voie să râdem de nimic...

Max – În cele din urmă, nici măcar de noi înșine nu mai aveam voie să râdem...

Dom – Nici săracii nu mai aveau voie să râdă de propria lor nenorocire.

Pat – Dar cum au reușit să impună interdicția?

Dom – Autoritățile au tratat râsul ca pe o boală psihică. Cine era prins râzând era internat imediat.

Max – Și, bineînțeles, au eliminat tot ce ar fi putut stârni râsul.

Dom – Ziare interzise, teatre închise, autocenzură generalizată...

Max – Clovnii, umoriștii și actorii erau considerați teroriști periculoși.

Dom – Râsul era tratat ca lepra odinioară. Unii oameni au fost zidiți de vii în propriile case fiindcă fuseseră auziți râzând.

Max – Și toată populația a fost obligată să poarte mască.

Dom – Sub pretextul că se protejează de un virus. În realitate, ca să nu se mai vadă nici măcar un zâmbet pe chipul nimănui. Măștile acelea deveniseră niște botnițe.

Max – Ca în unele religii, pe vremuri.

Dom – Înainte ca Autoritatea să devină unica religie.

Max – Treptat, nu s-a mai auzit pe nimeni râzând.

Dom – Interzicând râsul, bineînțeles, interziceau de fapt și critica, și protestul.

Max – Fără conflicte sociale, fără dezbateri politice și, prin urmare, fără alegeri.

Dom – Așa cum se întâmpla deja în multe dictaturi laice sau religioase.

Max – Autoritatea credea că răul fusese eradicat definitiv. Dar în ultima vreme au reapărut câteva cazuri izolate. Dumneavoastră sunteți printre aceste cazuri.

Pat – Ce au de gând să facă cu noi? Să ne omoare?

Max – Înainte să vă elimine, fiindcă sunteți considerați niște râzători incorigibili și, prin urmare, incurabili, voiau să vă folosească pentru experimente.

Pat – Experimente?

Max – Să studieze reacția publicului la contactul cu dumneavoastră, să observe cum se răspândește răul și ce ravagii poate provoca râsul într-o populație sănătoasă.

Pat privește publicul.

Pat – Deci trebuia să-i facem să râdă?

Dom – Nu știm decât câteva glume proaste...

Pat – Va trebui să reînvățăm să râdem și să-i facem pe alții să râdă.

O pauză.

Max – Dar ce se va întâmpla dacă ne părăsește Liderul Suprem?

Dom – Nu va fi sfârșitul lumii. Mai degrabă un nou început. Formatorii vor redeveni profesori. Iar reformatorii, politicieni...

Max – Dar informatorii ca mine? Eu nu știu să fac nimic! Ce-o să mă fac?

Dom – Dacă nu știți să faceți nimic, puteți oricând să vă faceți actor.

Întuneric.

Actul 4

Pat se plimbă de colo-colo, îngrijorată. Se apropie de public.

Pat – Nu vă faceți griji, în curând o să vă elibereze și pe dumneavoastră. Cel puțin sper...

Dom intră.

Dom – Ei, ceva nou?

Pat – Nimic. Mi s-a părut că aud ceva agitație afară. Dar sunetul e foarte înfundat.

Dom – Teatrele sunt întotdeauna foarte bine izolate fonic.

Pat – Unde a dispărut spionul?

Dom – Termină pizza...

Pat – Tot aici suntem închiși, rupți de lume. De zile întregi n-avem nicio veste din exterior.

Dom – Când nu va mai rămâne nimic în congelator, o să murim de foame. Și noi care credeam că o să murim de râs...

Pat – Credeți că o să ieșim vii de aici?

Dom – Oare nu eram deja morți înainte să fim puși în carantină...?

Pat – Aveți dreptate. Singura boală adevărată de care suferim de multă vreme e sinistroza.

Dom – Iar râsul ar fi mai degrabă antidotul ei.

Max revine.

Max – Aud niște zgomote ciudate afară... Dumneavoastră nu?

Dom – Nu...

Toți trei ciulesc urechile.

Pat – A, da, poate... Vine de foarte departe...

Dom – Seamănă cu... niște explozii, nu?

Max – Explozii? Atunci explozii de râs.

Kim revine, cu chipul răvășit și ținuta în dezordine. Poartă un semn de interzicere a râsului: pe o foaie fixată într-un cadru rotund cu margine roșie, un chip care râde, ca un emoticon, este tăiat de o dungă roșie.

Max – Nu păreți prea bine, Șefă. Ce s-a întâmplat?

Kim – Situația a evoluat...

Max – Și nu în sensul bun, se pare.

Kim – Depinde pentru cine.

Max – Epidemia se răspândește?

Kim – Din păcate, a devenit o pandemie la scară planetară. O criză de râs complet scăpată de sub control. Un hohot de râs generalizat. Se semnalează explozii de râs peste tot prin oraș.

Max – E chiar atât de grav?

Kim – Râsetele izbucnesc la fiecare colț de stradă. Poliția este complet depășită. Și mai rău: mulți polițiști au murit deja de râs... Râd până le sar fălcile! Râd de le pocnesc coastele! Se tăvălesc de râs! Se prăbușesc de râs! Râd ca niște smintiți! Râd de se cocoșează! Se rostogolesc pe jos de râs! Se pișă pe ei de râs! Plâng de râs!

Max – A, deci poți și să plângi de râs?

Kim – Cunoașteți expresia «cu cât sunt mai mulți nebuni, cu atât se râde mai mult»?

Max – Nu.

Kim – Ei bine, vă pot spune că lumea întreagă a înnebunit!

Dom – Așadar revoluția a început...

Kim – Întregul nostru sistem se prăbușește. Autoritățile au demisionat, iar Liderul Suprem a fugit din țară.

Max – Liderul Suprem? Dar unde s-a dus?

Kim – A cerut azil politic la Vatican. Acolo, cel puțin, nu riscă să moară de râs.

Pat – Și cu noi ce aveți de gând să faceți?

Kim – Nu mai are niciun rost să vă ținem în carantină. Sunteți liberi.

Dom – În sfârșit... Abia aștept să văd asta. Oameni care râd pe stradă, în transportul în comun și, de ce nu, mâine în cinematografe și în teatre.

Kim – Mie nu-mi vine deloc să râd.

Pat – Haideți! Veniți să ne prăpădim de râs împreună!

Dom – O știți pe asta? E povestea unui nebun care voia să interzică râsul pe întreaga planetă...

Max – Iar până la urmă chiar el se îneacă de râs.

Ceilalți izbucnesc într-un râs zgomotos. Kim este cuprinsă la rândul ei de un râs nervos, care se transformă curând în convulsii, și se prăbușește. Pat se apleacă asupra ei.

Pat – A murit! Deci chiar se poate muri de râs?

Max – E un fenomen observat recent. Responsabilii Autorității mor pe loc când sunt expuși unui tunet de râsete.

Dom – De asta voiau cu orice preț să oprească epidemia.

Pat *(către Max)* – Dar dumneavoastră n-ați murit.

Max – Probabil fiindcă eu nu mai credeam în toate astea...

Dom – Erați deja vaccinat, într-un fel. Ca noi!

Pat – Deci suntem liberi?

Dom – Liberi să râdem din nou de orice!

Pat – Și noi care credeam că suntem aici din cauza gripei aviare sau a Tsingtaovirusului.

Max – Ce facem acum?

Dom – Reînvățăm să râdem. Reînvățăm să trăim.

Pat – Mă cam sperie...

Dom – E normal. La început, sclavii eliberați nu știu ce să facă cu libertatea lor.

Max – Aș putea să mă apuc iar de băut?

Pat – Sigur! Dar poate nici n-o să mai aveți nevoie.

Max – E minunat! Dar e adevărat că libertatea îți dă amețeală.

Dom – Da... Suntem porumbeii unui magician mort.

Max – Ce înseamnă asta?

Dom – Ne-am născut dintr-un număr de magie. Dar magicianul care ne-a făcut să apărem din neant nu mai este. Nu știm nimic despre iluzia care ne-a dat naștere și nu mai știm prea bine ce să facem cu aripile noastre...

Pat – E frumos ce spuneți.

Dom – E poezie.

Pat – Poezie?

Dom – Încă un lucru pe care îl interziseseră.

Pat – Mai există și alte lucruri de genul ăsta?

Dom – O mulțime! Orgasmul, de exemplu. Nici asta nu știți ce este?

Pat – V-am spus, sunt căsătorită...

Dom – Vă arăt mai târziu, între patru ochi... O să vedeți. Orgasmul este pentru iubire ceea ce râsul este pentru inteligență sau strănutul pentru răceală. Nu vindecă, dar pe moment te ușurează.

Kim își revine.

Pat – Uite că până la urmă nu e chiar moartă.

Max – Probabil nici ea nu mai credea prea tare în toate astea.

Kim – Ce mi s-a întâmplat?

Pat – Ați avut o criză de râs. Nu vă faceți griji, acum o să fie bine.

Max – Și publicul? Uitaserăm de el.

Dom – Acum că avem din nou voie să-i facem să râdă fără să fim pedepsiți...

Max – Avem voie, Șefă?

Kim – Până la urmă, suntem într-un teatru.

Dom – Atunci va trebui să inventăm povești amuzante noi.

Kim – Da, fiindcă povestea asta cu nebunii care se uită într-o oglindă tot n-am înțeles-o...

Dom – De fapt, e o poveste simbolică.

Kim – Simbolică? Ce mai e și asta?

Dom – Umorul este o oglindă. Oglinda pe care actorii o țin în fața publicului, pentru ca acesta să poată râde de propriile defecte.

Pat – Și cu toții ne putem recunoaște în oglinda asta.

Dom – Cu toții. În afară de nebuni, care preferă să spargă oglinda ca să nu vadă chipul schimonosit pe care aceasta li-l arată.

Max – Atunci să râdem!

Dom – E libertatea noastră și, ca să citez un umorist din secolul trecut: «Libertatea nu se uzează decât dacă nu o folosești.»

Pat – Să râdem împreună, dar să râdem de orice...

Max – Fiindcă, dacă astăzi nu mai putem râde de orice, mâine nu vom mai putea râde deloc.

Max apucă semnul de interzicere a râsului și i-l îndeasă lui Kim pe cap. Toți izbucnesc într-un râs puternic, care poate fi amplificat cu râsete preînregistrate.

Întuneric.

Sfârșit

DESPRE AUTOR

Jean-Pierre Martinez s-a născut în 1955 la Auvers-sur-Oise, în Franța. În tinerețe a fost baterist în mai multe formații rock, apoi a lucrat ca semiolog în domeniul publicității. Ulterior a devenit scenarist de televiziune, înainte de a se consacra teatrului și dramaturgiei.

A scris aproximativ o sută de scenarii pentru televiziune și, până în prezent, a publicat 123 de piese de teatru. Comediile și piesele sale au fost traduse în numeroase limbi și sunt reprezentate în Franța și în peste o sută de țări din întreaga lume.

Opera lui Jean-Pierre Martinez abordează, prin umor, satiră, absurd și uneori comedie neagră, teme precum societatea contemporană, relațiile umane, puterea, hazardul și identitatea.

Textele integrale ale pieselor sale pot fi citite și descărcate gratuit de pe site-ul său oficial. Orice reprezentație publică necesită însă o autorizație prealabilă.

Link către pagina pieselor traduse în limba română
https://jeanpierremartinez.net/ro/piese-de-teatru-in-romana-jean-pierre-martinez/

DREPTURI DE AUTOR ȘI REPREZENTARE

Autor: Jean-Pierre Martinez
Traducere și adaptare în limba română: autorul

Textul acestei opere este protejat de legislația privind drepturile de autor. Este interzisă reproducerea, distribuirea, publicarea, adaptarea sau modificarea, integrală sau parțială, a operei fără acordul prealabil al autorului.

Această piesă poate fi citită și descărcată gratuit pentru uz personal.

Orice reprezentație publică, profesionistă sau de amatori, necesită însă o autorizație prealabilă și plata drepturilor de autor corespunzătoare.

Drepturile lui Jean-Pierre Martinez sunt administrate prin **SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques)**.

Pentru orice solicitare privind autorizarea unei reprezentații sau drepturile de autor, vă rugăm să utilizați site-ul oficial:

Link către pagina de contact
https://jeanpierremartinez.net/ro/contact-3/

Avignon – octombrie 2026

© La Comédiathèque

Piesă disponibilă pentru descărcare gratuită